

Egzamin zawodowy opracowano na podstawie
materiałów MEN
mgr Halina Bilik

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

Zmiany w szkolnictwie branżowym wprowadzone od roku szkolnego 2019/2020 koncentrują się również na usprawnieniu i **zwiększeniu efektywności egzaminów zawodowych**. Z jednej strony weryfikują one jakość procesu kształcenia, a z drugiej stanowią przepustkę do sukcesu na rynku pracy. Skuteczność kształcenia zawodowego może być mierzona liczbą absolwentów, którzy uzyskują kwalifikacje zawodowe.

Warunkiem otrzymania stosownego dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jest nie tylko dobre przygotowanie uczniów, ale także **przystąpienie do egzaminu**, które dotychczas nie było obligatoryjne.

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

Mając na uwadze zwiększenie szans absolwentów zawodów szkolnictwa branżowego na podjęcie pracy zgodnie z nabytymi kwalifikacjami, **od 1 września 2019 r. wprowadzono obowiązek przystępowania uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe odpowiednio do egzaminu zawodowego przeprowadzanego przez okręgowe komisje egzaminacyjne albo do egzaminu czeladniczego przeprowadzanego przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych** (w przypadku ucznia - młodocianego pracownika kształcącego się u pracodawcy będącego rzemieślnikiem). Wprowadzenie obowiązku przystąpienia do egzaminu zawodowego będzie warunkiem ukończenia szkoły lub promocji do następnej klasy, po spełnieniu pozostałych, dotychczasowych warunków określonych w przepisach prawa oświatowego.

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

Szczegółowe uzasadnienie rozwiązań zaproponowanych w projekcie dotyczących zmiany;

1) **art. 3 pkt 21 ustawy o systemie oświaty:**

Zmiana nazewnictwa i wprowadzenie w miejsce:

- egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie - **egzaminu zawodowego,**
- świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie - **certyfikatu kwalifikacji zawodowej,**
- dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe – **dyplomu zawodowego.**

Zmiana ma na celu bardziej przejrzysty odbiór na rynku pracy wydawanych przez system oświaty dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych;

2) **art. 9a ust. 2 ustawy o systemie oświaty** (jawność zadań wybranych kwalifikacjach w części praktycznej egzaminu zawodowego):

Rozszerzono zadania Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

o ustalanie zasad przygotowywania propozycji zadań i arkuszy egzaminacyjnych oraz materiałów egzaminacyjnych, w tym również określenie przypadków, w których w przygotowaniu tych propozycji zadań i arkuszy egzaminacyjnych oraz materiałów egzaminacyjnych biorą udział pracownicy szkół wyższych lub przedstawiciele pracodawców, a także **ogłaszanie komunikatu w sprawie listy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, z których zadania egzaminacyjne w części praktycznej egzaminu zawodowego są jawne, wraz z podaniem miejsca udostępnienia tych zadań do publicznej wiadomości.**

Jawność zadań egzaminacyjnych w części praktycznej egzaminu zawodowego w wybranych kwalifikacjach:

- pozwoli na otrzymywanie zwrotnej informacji na temat ich jakości merytorycznej od szerokiego grona osób zainteresowanych,
- wpłynie na poprawę wyposażenia, doposażenie warsztatów i pracowni szkolnych.

Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.

3) art. 9c ustawy o systemie oświaty:

Rozszerzono zadania okręgowych komisji egzaminacyjnych o **przekazywanie dyrektorom szkół, placówek i centów, pracodawcom lub podmiotom prowadzącym kwalifikacyjne kursy zawodowe informacji o egzaminatorach wyznaczonych do przeprowadzenia części praktycznej egzaminu zawodowego.**

Ponadto rozszerzono **katalog osób, które mogą zostać egzaminatorami** w zakresie egzaminu zawodowego o **przedstawicieli samorządu gospodarczego, innej organizacji gospodarczej, sektorowej rady do spraw kompetencji.**

Jednocześnie dodano **trzeci z warunków** do spełnienia w przypadku ubiegania się o wpis do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu zawodowego, w postaci **posiadania co najmniej sześćoletniego stażu pracy w zawodzie**, w zakresie którego dana osoba ubiega się o wpis do ewidencji egzaminatorów.

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

3) art. 9c ustawy o systemie oświaty:

Rozszerzenie katalogu ma na celu zapewnienie dostępu do pełnienia funkcji egzaminatora przez szersze grono osób.

Jednocześnie dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej dodano zadanie **dotyczące zawierania z asystentami technicznymi umowy** określającej zakres ich obowiązków oraz wysokość wynagrodzenia.

Wprowadzenie obowiązku przystępowania przez uczniów do egzaminów zawodowych.

3) art. 9c ustawy o systemie oświaty:

W art. 9c wprowadzono również regulację, zgodnie z którą **nauczyciele będący egzaminatorami albo asystentami technicznymi**, biorący udział w przeprowadzaniu części praktycznej egzaminu zawodowego, której rezultatem końcowym wykonania zadania lub zadań egzaminacyjnych jest wyrób lub usługa, **z którymi dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zawarł umowy, są zwolnieni od pracy w szkole, w której są zatrudnieni, na czas niezbędny do przeprowadzenia tego egzaminu, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.**

Dyrektor szkoły zwalania od pracy w szkole nauczyciela będącego egzaminatorem wyznaczonym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. W ten sposób nauczyciele nie będą musieli, jak miało to miejsce w niektórych przypadkach, brać urlopu bezpłatnego na czas pełnienia funkcji egzaminatora;

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

art. 9e ustawy o systemie oświaty:

Dodano **ust. 4** określający, iż przepisów dotyczących zachowania tajemnicy **nie stosuje się do zadań egzaminacyjnych w części praktycznej egzaminu zawodowego**, ze względu na fakt, iż zadania te będą podane do publicznej wiadomości;

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

art. 44zzzo ustawy o systemie oświaty (uśredniony wynik na dyplomie):

Dostosowano przepis regulujący ustalanie wyników egzaminu zawodowego do zmiany art. 44zzzd, w którym jako jedyną formę przeprowadzania **części pisemnej egzaminu zawodowego stanowi elektroniczny system** przeprowadzania egzaminu zawodowego.

Jednocześnie wprowadzono wzór, zgodnie z którym dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustali dla zdającego, który zdał egzamin zawodowy wynik egzaminu zawodowego.

Natomiast dla zdających, którzy zdali egzaminy zawodowe ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej **ustali końcowy wynik egzaminów zawodowych, również według zaproponowanego wzoru.**

art. 44zzzo otrzymuje brzmienie:

3. Dla zdającego, który zdał egzamin zawodowy, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala wynik egzaminu zawodowego według wzoru:

$$W = 0,3 \times Wp + 0,7 \times Wpr$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

W - **wynik z egzaminu zawodowego,**

Wp - **wynik z części pisemnej egzaminu zawodowego,**

Wpr - **wynik z części praktycznej egzaminu zawodowego.**

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

art. 44zzzo ustawy o systemie oświaty (uśredniony wynik na dyplomie):

Zgodnie z powyższym, na certyfikacie kwalifikacji zawodowej umieszczany **będzie jeden wynik łączny z części pisemnej i części praktycznej**. W proponowanym przepisie **wprowadzono wagę** na poszczególne części egzaminu, co powoduje zwiększenie znaczenia części praktycznej.

Natomiast na dyplomie zawodowym, zamiast wyników dla każdej kwalifikacji umieszczana będzie średnia z wszystkich kwalifikacji w danym zawodzie.

Zachowane będą przy tym progi procentowe niezbędne do zdania egzaminu zawodowego, tj. **co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania z części pisemnej oraz co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania z części praktycznej**.

Wprowadzenie łącznych wyników z egzaminów zawodowych na dokumentach usprawni proces przyjęć na studia, ponieważ wyniki z egzaminu zawodowego będą mogły być brane pod uwagę przy rekrutacji oraz ułatwi pracodawcom rozumienie dokumentów potwierdzających kwalifikacje i umiejętności nowo zatrudnianych pracowników;

**Wprowadzenie obowiązku
przystępowania przez
uczniów do egzaminów
zawodowych.**

4. Zdający, **który zdał egzamin** zawodowy, **otrzymuje certyfikat** kwalifikacji zawodowej wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną.
5. Zdający, **który nie zdał egzaminu** zawodowego, **otrzymuje informację** o wynikach z poszczególnych części tego egzaminu opracowaną przez okręgową komisję egzaminacyjną.
6. Dla zdających, którzy zdali egzaminy zawodowe ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala końcowy wynik egzaminów zawodowych według wzoru:

$$W_k = \frac{\sum K_n}{n}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

W_k - wynik końcowy z egzaminów zawodowych,

K_n - wynik z egzaminu zawodowego z kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie,

n - liczba kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.